



BESZÉLGÉTES HAJDÚ PÉTERREL

- A Magyar Tudományos Akadémia február 3-5. között megtartott idei közgyűlésén levelező tagjainak sorában választotta Dr. Hajdú Péter egyetemi tanárt, a Finnugor Nyelvtudományi Tanszék vezetőjét. Ebből az alkalomból megkérném Professzor Urat, röviden foglalná össze eddigi munkásságát a Bölcsész olvasói számára.

- Elsősorban a szibériai nyelvek érdekelnek - de nem pusztán uralisztikai szempontból. E nyelvek belső állapota, strukturája, kifejezési formái utáni érdeklődés vezetett a szamojéd nyelvek tanulmányozásához is. Ez abból a szempontból is hasznos volt, hogy a viszonylag alaposan végigkutatott finnugor nyelvek mellett felfedezhetett - nem utolsósorban Szegeden - a szamojéd nyelvek kutatása, s így bővithetővé vált a finnugrisztika témaköre és módszertana. A szamojéd nyelvészet területén eddig leginkább történeti alaktannal, mondattannal s főleg hangtörténettel foglalkoztam. Célom, hogy a szamojéd nyelvek összehasonlító vizsgálatával felderítsünk egy ősz/köz/szamojéd nyelvi állapotot, amelynek egybevetése a finnugor nyelvekkel elősegítheti az uráli alapnyelv eddigénél világosabb megismerését és rekonstrukcióját. Nyelvészeti érdeklődésem és munkásságom másik oldala és célja általános nyelvészeti. Egyetemi hallgató korom óta főleg fonológiai, újabban nyelvtipológiai és mondat-tani problémák érdekelnek. Munkásságom másik irányát ethonolingvisztikának lehetne nevezni. Ide tartozik minden, ami az etnikum vizsgálatával kapcsolatos. E munkáim inkább összefoglaló jellegűek, de

a szintén ide kapcsolható őstörténeti kérdésekkel foglalkozó munkáimban új, önálló eredményeket értem el.

- Professzor Ur őstörténeti munkásságának egyik érdekessége, hogy a Molnár Erik-féle őshaza-kutatás bírálataként indult. -- Nos, 1953-ban látott napvilágot a nyelvészeti módszerekkel történt új őshaza-lokalizáció. A László Gyulával folytatott vita pedig arra vezetett, hogy néhány újabb szempont figyelembevételével felülvizsgálta régebbi álláspontját, s az őshaza helyét az uráli alapnyelv fanevei segítségével Északnyugat-Szibériába helyezte. Ugy tűnik, ezt a lokalizációt a régészeti adatok is megerősítik.

- Professzor Ur azonban tanszékvezető is. Lenne szives néhány szóban jellemezni a Tanszék munkáját is!

- A Tanszék munkája is a szamojéd nyelvek kutatásából indul ki. Az elkövetkezendő években szeretnénk egy olyan könyvsorozatot létrehozni - természetesen az ország más, finnugrisztikával foglalkozó intézeteivel és tanszékeivel közösen -, melyben az uráli nyelvtudomány eredményeinek modern, korszerű szintézisét adnánk. Bizonyos köteteket a mi tanszékünk kutatói írják majd meg.

- Professzor Ur jelenleg Bécsből jött haza kisebb szünetre. Hallhatnánk valamit ottani munkájáról?

- A bécsi egyetemen egy éven át oktatok vendégprofesszorként. Tudományágunk, a finnugrisztika egyre inkább nemzetközivé válik, s most, úgy látszik, Ausztria is be akar kapcsolódni a kutatásokba. Jelenleg még csak az első szakemberek képzése indult meg.

- Végezetül pár szót szeretnénk hallani Professzor Ur kutatói és oktatói munkájának kapcsolatáról.

- A kutatómunkára mindig jó lehetőségeim voltak. Egyetemre kerülésem előtt hivatásos kutató voltam, oktatási kötelezettség nélkül.

Amióta oktatók /körülbelül 10-11 éve/, az a tapasztalatom, hogy az oktatói munka szükségszerűen visszahat a tudományos munkára. Egyetemi oktatói pályafutásom eredménye két tankönyvem, sőt részben a Finnugor népek és nyelvek c. munkám is. Ha a kutatói pályán maradok, nem biztos, hogy megírtam volna őket. Örülök is nekik, hiszen különösen az említett két tankönyvemben olyan módszertani és elvi újításokat kellett alkalmaznom, melyeket további munkámban is jelentősen felhasználhatok. Mint kutató pedig arra is törekszem, hogy oktatói munkámban a legfrissebb tudományos eredményeket tudjam közreadni.

/ifj. Kürti Béla/

